

Posudek oponentky bakalářské práce

Jméno studentky: Tereza Kořenková

Téma: Proměna režimu ve Venezuele za vlády Nicoláse Madura (55 stran)

Téma a výzkumná otázka

Práce se zabývá tzv. demokratickým backslidingem (DB) ve Venezuele, konkrétněji způsoby, jakými se proměnil režim Nicolase Madura v autoritářský. Hlavní tezí DB je, že proměna venezuelského režimu za Madurovy vlády je postavená postupně na ovládnutí a autoritářské využívání demokratických institucí díky možnostem, vytvářeným předchozí vládou Cháveze.

Dedemokratizace a DB jsou vysvětleny v začátku práce (posílení exekutivy, volební manipulace, autokratický legalismus, hybridní režim, kompetitivní autoritářství); figurují spíše jako určení širšího tématu, práce se hlavně zabývá otázkou „jak se Madurovi podařilo překonat jednotlivé krize a udržet se u moci a jak na tomto pozadí došlo k proměně venezuelského režimu.“

Postup a argumentace práce

Po teoretickém úvodu následují dvě velké kapitoly, pojednávající o postupujícím autoritarismu ve formálně demokratickém zřízení v režimech H. Cháveze a N. Madura.

Autorka nejprve popisuje režim Hugo Cháveze a jeho různé fáze sporu s opozicí. Ukazuje, že oslabování demokratických institucí začalo již pod Chávezovou vládou. Došlo zejm. k posilování exekutivy a exekutivní kontroly nad řadou institucí (soudy, volební orgány, státní ropný průmysl, armáda), změna volební zákona a presidencialismus a zrušení senátu již v ústavní změně z r. 1999. Pojem autokratického legalismu je použit k vysvětlení koncentrace ekonomické a politické moci v režimní exekutivě. Autorka ukazuje, proč již Chávezův režim nesl znaky kompetitivního autoritářství.

Další část se zabývá dlouhotrvajícím „úspěchem“ Chávezova málo charismatického nástupce N. Madura, který stabilizoval autoritářský režim i přes organizovanou opozici. Ukazuje roli soudů a manipulovaného legalismu

Upevnění autoritářství navazuje na Chávezovy praktiky: autokratický legalismus, tedy legitimizace autokratických kroků skrze selektivě využívané zákony či plebiscity, volební manipulace, represe oponentů a klientelismus.

Forma

Práce je dobře napsaná, ozdrojovaná a strukturovaná, až na několik gramatických chyb. Odpovídá požadavkům na BP.

Hodnocení

Autorka přesvědčivě odpovídá na otázku stabilizace autoritářství ve Venezuele skrze výběr a popis autoritářských postupů obou vlád.

Práce je narativní, rekonstruuje proces proměn a politické konflikty, a to na základě znalosti relevantní literatury a dobré orientace ve venezuelských reáliích. Vyzdvihuje zajímavé a relevantní aspekty autoritářské strategie.

Narativní přístup ale není doplněn teoretickou úvahou či závěrem: zajímavé by byly implikace pro další země, pokoušející se setřást autoritářské, exekutivní či legalistické prvky skrze nerovné volby (Polsko, Maďarsko, Indie, Turecko), otázka nástupnictví či zamyšlení nad šancemi demokratického odporu.

Zajímavé by bylo i vědět, zda je democratic backsliding vhodný termín: lze venezuelskou demokracii před Chávezem charakterizovat jako plnou demokracii?

Shrnutí

Obecně lze ale říci, že BP je svým rozsahem a porozuměním tématu nadprůměrná. Navrhuji přijmout práci s oceněním výborně.

V Praze, 4. 9. 2026

Zora Hesová